

Samverkan eller forskning? Eller båda?

Anders Olsson

Strateg forskning och innovation

OECD-projektet 2005-2007.
Supporting the Contribution of Higher Education
Institutions to Regional Development.

Peer Review Team

- Frans van Vught, Twenteregionen Holland, ordförande
- Richard Yelland, OECD
- Lars Nordström, Göteborgs universitet
- Steven Garlic, Su... Australien

Regionala utmaningar

De två mest avgörande frågorna för regionen är det regionala ledarskapet och prioritering av forskningsområden på Kau

Prioriterade rekommendationer, regional nivå:

- Prioritering av regionala kluster
- Ytterligare utveckla gemensamma aktiviteter och investeringar
- Bättre koordinering och implementering
- Regeringen bör via Landshövdingen utreda effekterna av olika statliga utvecklingsinitiativ i regionen

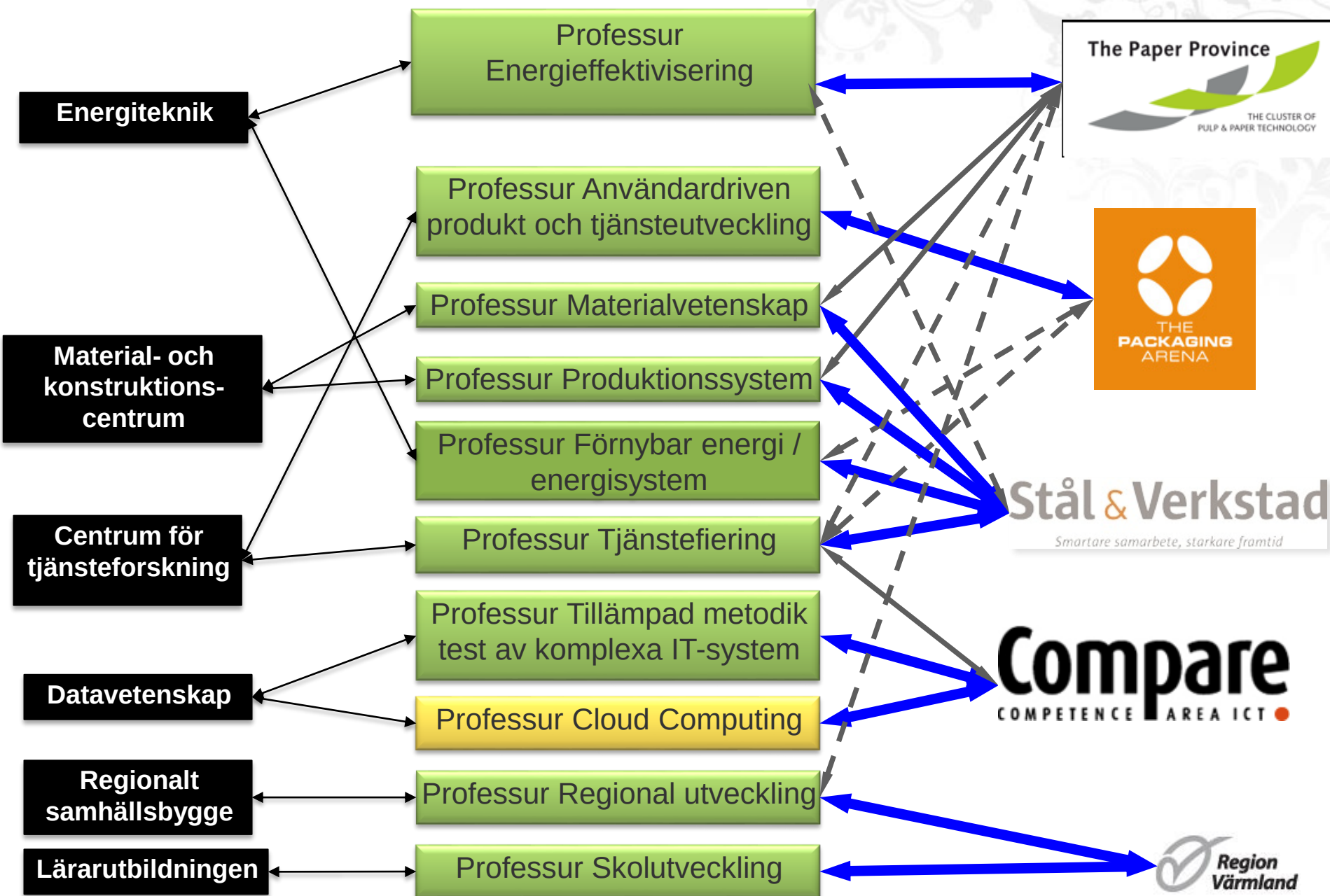
Prioriterade rekommendationer (forskning/innovation):

- Sträva efter “internationell excellens” inom regionala fokusområden
- Anpassa resursfördelningsmodellen
- Skapa starkare koppling mellan kluster och Karlstads universitets forskningscenter

Branschområden vs Enablers

Table 6.1. **Research-Industry Matrix**

	Forestry/packaging	Culture/tourism/events	Steel	One more
Information technology				
Entrepreneurship				
Consumer focus				
Gender				
One more				

Specialiseringarna med de excellenta och starka forskningsmiljöer på Karlstads universitet

Skogs-
baserad
bioekonomi

Digitalisering
av välfärds-
tjänster

Avancerad
tillverkning
och
komplexa
system

Naturen,
kulturen och
platsens
digitaliserade
upplevelser

System-
lösningar
med solel

Värdeskapande tjänster

Centrum för tjänsteforskning

INTERACT

Paper Surface Centre

VIPP forskarskola

Fundamental
Separation Science
Group

Energi- och miljösystem

Massatekniska
forskargruppen

Mjukpappers-
forskning

Data-
vetenskap:
DISCO
PRISEC
SERG

CMM
Karaktärisering
och modeller
av material

KuFo

INTERACT
(organiska
solceller)

CMM
(kiselbaserade
solceller)

Q4 – Omställning till bioekonomi, smart specialisering och quadruple helix.

Fusing Regions

CENTRUM FÖR FORSKNING OM
REGIONALT SAMHÄLLSBYGGANDE

OMSTÄLLNING TILL BIOEKONOMI, SMART SPECIALISERING OCH QUADRUPLE HELIX

POLICY BRIEF | NR 1 | 2015

Sammanfattning

I omställningen till en hållbar bioekonomi i Europa diskuteras flera olika grepp och utgångspunkter för att möjliggöra omställningen. Smart specialisering är ett sätt att från EU:s sida verka för smart, hållbar och inkluderande tillväxt genom att EU:s medlemsländer och regioner idag är ålagda att ta fram så kallade smarta specialiseringsstrategier. De här strategierna ska verka för att lyfta fram och identifiera regionernas styrkor och tillgångar för att därifrån vidareutveckla strategier för att stärka den egna regionens konkurrenskraft. I relation till smart specialiseringsstrategin har bioekonomin betonats som en viktig del för att ställa om till en hållbar samhällsekonomi. Målet är att skapa en konkurrenskraftig, innovativ europeisk marknad som ska leda till grön och hållbar tillväxt genom utvecklandet av så kallade RIS3 – Regionala Innovationsstrategier för Smart Specialisering.

Det finns inte någon entydig definition av vad bioekonomi är. Som helhet syftar begreppet till ett större samhälleligt sammanhang där flera delar ingår såsom ekonomi, miljö och sociala aspekter. Det finns skillnader i de definitioner som används i en europeisk kontext jämfört med definitioner inom OECD och USA. I det senare sammanhanget framhålls i första hand omvandlingen av råmaterial till produkter inom bioteknologi och livsvetenskaper, medan det inom EU snarare handlar om att se biomassa som en resurs i omställningen till ett mer hållbart samhälle. Detta ska bland annat ske genom användandet av förnyelsebara resurser samtidigt som det ställs högre krav på jordbruk, fiske och matsäkerhet i relation till hållbarhetsaspekter, biologisk mångfald och miljöskydd. Målet är att bygga upp en ekonomi med förnyelsebara resurser samtidigt som högre krav på hållbarhetsaspekter ställs inom olika näringslivssektorer. Detta ska ske genom innovationer och nya teknologiska lösningar.

Quadruple helix innebär en vidgning av tidigare regionala innovationssystem (RIS) som till stor del bygger på triple helix, det vill säga samverkan mellan akademi, myndigheter och näringsliv. Quadruple helix inkluderar även det civila samhället. Definitionerna av vad det civila samhället skulle

kunna innebära varierar både inom policysammanhang och inom forskning. I första hand handlar det om att en vidare förståelse av innovations- och kunskapsproduktion betonar inkluderandet av allmänheten i olika innovationsprocesser. Inom forskning lyfts framförallt demokratiska aspekter fram genom att grupper som tidigare exkluderats i innovationsprocesser, såsom till exempel kvinnor och invandrargrupper, ges större utrymme och möjlighet att påverka frågor som rör regionala innovationsprocesser. Inom forskning om sociala innovationer betonas framförallt det civila samhällets roll där anställda, brukare, medborgare, frivilligorganisationer och lokala samhällen utgör viktiga aktörer med stora kunskaper i specifika frågor, som även kan utmana traditionella och tröga organisations- och maktstrukturer. Sociala innovationer syftar i första hand till att möta sociala och samhälleliga utmaningar, där omställningen till ett hållbart samhälle kan ses som en form av utmaning. Vidare kan även en fjärde helix belysa upplevelser och vardagliga praktiker, livsstilar och konsumtionsmönster som är högst relevanta i omställningen till en bioekonomi.

Om projektet:

Projektet "Omställning till bioekonomin, smart specialisering och quadruple helix" är ett pågående projekt. Det samfinansieras av Karlstads universitet genom Centrum för forskning om regionalt samhällsbyggande, CRS, Region Värmland och Vinnova genom Vinnväxtinitiativet "Paper Province 2.0".

Projektet syftar till att fördjupa kunskapen och betydelsen av det civila samhället såsom brukare, frivillig organisationer och fackföreningar i omställningen till bioekonomin och ett hållbart samhälle. Inkluderandet av det civila samhället, en fjärde helix, kan därigenom ses som en vidgning av tidigare regionala samverkanssystem såsom triple helix som traditionellt sett bygger på samverkan mellan akademi, näringsliv och myndigheter till ett quadruple helix system.

Deltagande forskare: Ida Grundel (fil. dr. kulturgeografi)
e-post: ida.grundel@kau.se och Margareta Dahlström (professor kulturgeografi)
e-post: margareta.dahlstrom@kau.se

Projektperiod: januari – september 2015

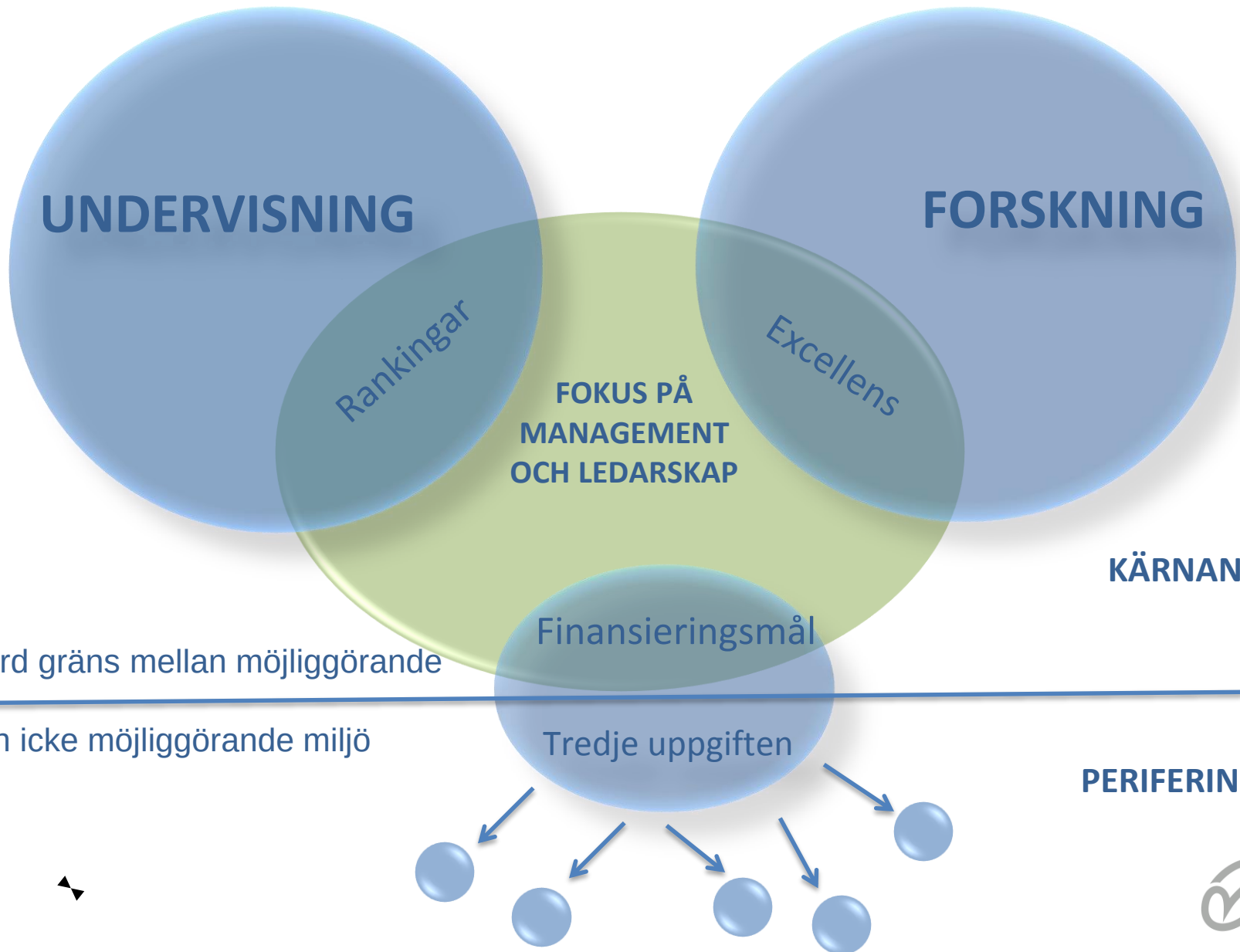
KAU.SE/CRS

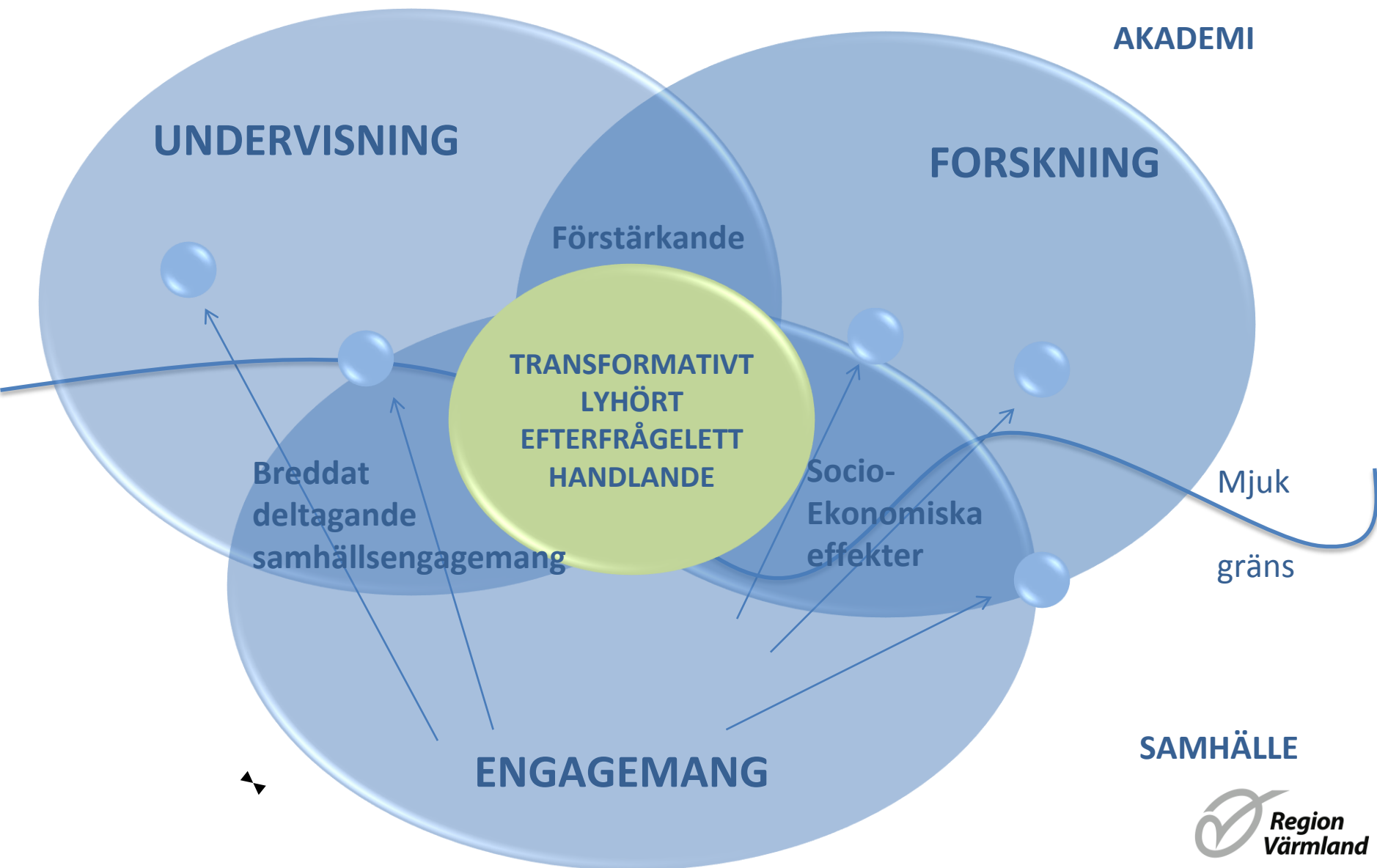
Involvering med forskning

Traditionellt universitet

Det engagerade sammarbetande universitetet

Är ny retorik i svensk forskningspolitik möjlig?

Samverkan eller forskning? Eller båda?

Sammanfattning

- Mångfald i forskning, mångfald i finansiering och uppdragsgivare.
- I avsaknad av nationell forskningspolitik där samverkan är mainstream : situationsbundet = känsligt.
- Samverkan har drivits från både lärosätet och regionen.
- Tjänstemän direkt under ledningarna som kitt.
- Förståelse för varandras förutsättningar.
- Icke kontraktsförhållande. Inte transaktion. Inbäddade i varandras organisationer. Inte peka med hela handen.
- Extern kraft kan driva på samverkan på ett lärosäte.
- Regionens medel kan göra skillnad på marginalen för inritkningen på forskningen.

**Region Värmland arbetar för ett
skönare liv i Värmland.
Målet är tillväxt och hållbar
utveckling.**

